

BNO Voorbeeld modelovereenkomst ontwerpopdrachten (vrije vervanging)

Deze door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomst wordt gebruikt om vast te leggen dat de opdrachtnemer geen persoonlijke verplichting heeft tot het verrichten van de werkzaamheden in een ontwerpopdracht en zich vrij mag laten vervangen. Vanwege het ontbreken van de verplichting om persoonlijke arbeid te verrichten, oordeelt de Belastingdienst over werken volgens deze modelovereenkomst dat geen sprake is van een arbeidsovereenkomst en de opdrachtgever niet verplicht is loonheffingen af te dragen of te voldoen. De zekerheid dat de opdrachtgever geen loonheffingen hoeft af te dragen of te voldoen geldt alleen als (1) partijen in de praktijk werken conform hetgeen zij zijn overeengekomen in deze modelovereenkomst én (2) de geel gemarkeerde onderdelen uit deze overeenkomst niet worden gewijzigd.

Deze overeenkomst is goedgekeurd op 11 januari 2022 onder nummer 90621.64842.2.0.

De ondergetekenden:

1.
gevestigd te aan de
en ingeschreven bij de KvK te onder nummer.....,
rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar [functie]
de heer/mevrouw
hierna te noemen Opdrachtgever,

en
2.
gevestigd te aan de.....
en ingeschreven bij de KvK te onder nummer.....,
hierna te noemen Opdrachtnemer,

nemen bij het aangaan van de overeenkomst het volgende in aanmerking:

- Opdrachtgever is werkzaam op het gebied van
- Opdrachtnemer is sinds voor eigen rekening en risico werkzaam als zelfstandig [grafisch/industriel etc.] ontwerper / illustrator / (interieur)architect;
- Opdrachtgever heeft behoefte aan een [grafisch/industriel etc.] ontwerper / illustrator / (interieur)architect;
- Opdrachtnemer is als zodanig in staat en bereid deze werkzaamheden uit te voeren;
- Partijen kiezen ervoor om in voorkomende gevallen de fictieve dienstbetrekking van thuiswerkers of gelijkgestelden zoals bedoeld in de artikelen 2b en 2c Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965 en de artikelen 1 en 5 van het Besluit aanwijzing gevallen waarin arbeidsverhouding als dienstbetrekking wordt

beschouwd (Besluit van 24 december 1986, S tb. 1986, 655) buiten toepassing te laten, en daartoe deze overeenkomst op te stellen en ondertekenen voordat uitbetaling plaatsvindt;

- Opdrachtgever en Opdrachtnemer wensen uitsluitend met elkaar te contracteren op basis van een overeenkomst van opdracht in de zin van art. 7:400 e.v. BW;
- Partijen willen de wijze waarop, en de voorwaarden waaronder, zij gaan samenwerken vastleggen in deze overeenkomst.

Partijen verklaren het volgende te zijn overeengekomen:

1 De opdracht

- 1.1 Opdrachtnemer en Opdrachtgever zijn voornemens één of meer aanvullende opdrachtovereenkomsten te sluiten ten behoeve van het tot stand brengen van één of meer [ontwerpen / illustraties /] dan wel tot het verlenen van bepaalde ontwerpdiensten (hierna: Opdrachtovereenkomst).
- 1.2 Indien mogelijk beschrijven partijen in de briefing dan wel in de Opdrachtovereenkomst zo nauwkeurig mogelijk het doel en de inhoud van de opdracht, en het beoogde resultaat daarvan.
- 1.3 De Opdrachtovereenkomst wordt als bijlage aan deze Modelovereenkomst gehecht.
- 1.4 De Opdrachtovereenkomst zal geen afbreuk doen aan hetgeen in deze Modelovereenkomst is geregeld.
- 1.5 Opdrachtgever is niet verplicht Opdrachtnemer opdracht(en) te geven, terwijl Opdrachtnemer ook niet verplicht is om opdracht(en) van Opdrachtgever te aanvaarden. Opdrachtgever is zich ervan bewust dat Opdrachtnemer ook werkzaamheden verricht voor andere opdrachtgevers.

2 Uitvoering van de opdracht

- 2.1 Opdrachtnemer spant zich ervoor in om de opdracht zorgvuldig en onafhankelijk uit te voeren, de belangen van de Opdrachtgever naar beste weten te behartigen en te streven naar een voor de Opdrachtgever bruikbaar resultaat, zoals van een redelijk en professioneel handelend ontwerper kan en mag worden verwacht. Voor zover noodzakelijk zal Opdrachtnemer Opdrachtgever op de hoogte houden van de voortgang van de werkzaamheden.
- 2.2 Opdrachtgever doet al datgene, wat redelijkerwijs nodig of wenselijk is om een tijdige en juiste levering door Opdrachtnemer mogelijk te maken, zoals het tijdig (laten) aanleveren van volledige, deugdelijke en duidelijke gegevens of materialen, waarvan Opdrachtnemer aangeeft of waarvan Opdrachtgever begrijpt of redelijkerwijs dient te begrijpen, dat deze noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de opdracht.
- 2.3 Naast aanwijzingen en instructies omtrent het beoogde resultaat van de opdracht, zoals in het voorkomende geval door partijen omschreven in de briefing dan wel opdrachtformulering, kan Opdrachtgever eveneens aanwijzingen geven over de wijze waarop Opdrachtnemer de opdracht realiseert.

3 Nakoming en vervanging

- 3.1 Indien op enig moment Opdrachtnemer voorziet dat hij/zij de verplichtingen in verband met een geaccepteerde opdracht niet, niet tijdig of niet naar behoren kan nakomen, dan stelt Opdrachtnemer Opdrachtgever hiervan onmiddellijk op de hoogte stelt.
- 3.2 Het staat Opdrachtnemer vrij de werkzaamheden voor eigen rekening en risico geheel of ten dele te laten uitvoeren door een ander. Opdrachtnemer meldt voorafgaand aan de vervanging aan Opdrachtgever wie de werkzaamheden namens hem/haar uitvoert.
- 3.3 Opdrachtnemer stelt Opdrachtgever schriftelijk van de vervanging op de hoogte. Opdrachtgever heeft niet het recht de vervanger(s) te weigeren, anders dan op grond van objectieve kwalificaties. Dit zijn uitsluitend (limitatief): beroeps-specifieke vergunningen en certificaten, registratie in een kwaliteits- of beroepsregister en/of een verklaring omtrent gedrag, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdracht.
- 3.4 De in het vorige lid bedoelde objectieve kwalificaties waaraan Opdrachtnemer en de eventuele vervanger moeten voldoen, betreffen: [opsomming van de objectieve kwalificaties].
- 3.5 Opdrachtnemer blijft ook tijdens de vervanging verantwoordelijk voor de kwaliteit van het werk en naleven van de gemaakte afspraken.

4 Overige

- 4.1 In geval van tegenstrijdigheid tussen de Opdrachtovereenkomst(en) en deze

Modelovereenkomst, is de tekst van deze Modelovereenkomst leidend.

Deze overeenkomst is gebaseerd op de door de Belastingdienst op 11 januari 2022 onder nummer 90621.64842.2.0 beoordeelde overeenkomst.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt:

.....(plaats),(datum)

.....
Opdrachtgever

.....
Opdrachtnemer

Mogelijke aanvullende opdrachtovereenkomst(en):

- Offerte/opdrachtbevestiging ontwerpopdracht
- Overeenkomst voor illustratoren/animatoren
- Overeenkomst ontwerp en opmaak periodieken
- Duurovereenkomst ontwerp opdrachten
- Opdracht- of freelance-overeenkomst voor ontwerpbureau (opdrachtgever)
- Opdracht- of freelance-overeenkomst voor ontwerper (opdrachtnemer)

Toelichting BNO Modelovereenkomst ontwerp opdrachten (vrije vervanging)

1 Voor wie bedoeld?

Deze modelovereenkomst is opgesteld door de **Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO)** en is bedoeld voor zelfstandig ontwerpers (zzp'ers) in alle disciplines (grafisch, communicatie, interactie, digital, industrieel, ruimtelijk, interieur, illustratie, animatie, etc.) en hun opdrachtgevers. De modelovereenkomst kan worden gebruikt in situaties waarin de verplichting om persoonlijk arbeid te verrichten ontbreekt in een ontwerp opdracht. Vanwege het ontbreken van die verplichting, oordeelt de Belastingdienst over werken volgens deze modelovereenkomst dat geen sprake is van een arbeidsovereenkomst en de opdrachtgever niet verplicht is loonheffingen af te dragen of te voldoen. De zekerheid dat de opdrachtgever geen loonheffingen hoeft af te dragen of te voldoen geldt alleen als (1) partijen in de praktijk werken conform hetgeen zij zijn overeengekomen in deze modelovereenkomst op grond waarvan geen sprake is van een arbeidsovereenkomst én (2) de geel gemarkeerde onderdelen uit deze overeenkomst niet worden gewijzigd.

2 Voor welke situatie is deze Modelovereenkomst?

Als de arbeidsrelatie aan de onderstaande drie kenmerken voldoet, is er sprake van een arbeidsovereenkomst (en dus niet van een opdrachtovereenkomst):

1. de werkgever kan de werknemer bindende aanwijzingen geven over het verrichten van de arbeid op zodanige wijze dat sprake is van een 'gezagsverhouding';
2. de werknemer moet persoonlijk arbeid verrichten; en
3. de werkgever moet de werknemer beloning betalen voor de verrichte arbeid.

Wanneer één van deze kenmerken ontbreekt, is er geen sprake van een arbeidsovereenkomst en hoeven er geen loonheffingen ingehouden te worden.

Deze BNO Modelovereenkomst ontwerp opdrachten (vrije vervanging) kan gebruikt worden in de situatie dat de opdrachtnemer in een gezagsverhouding staat tot de opdrachtgever (1), maar de verplichting tot het persoonlijk verrichten van arbeid ontbreekt (2). Dat is het geval wanneer de opdrachtnemer gehouden is om instructies van de opdrachtgever op te volgen over de wijze waarop de opdracht moet worden uitgevoerd (gezag), maar de opdrachtnemer zich volledig vrij mag laten vervangen. In die situatie ontbreekt kenmerk (2) en is er geen sprake van een arbeidsovereenkomst.

Vrije vervanging houdt in dat er geen goedkeuring of voorwaarden aan de vervanging gekoppeld kunnen. Wel is toegestaan dat de opdrachtgever de vervanger mag weigeren op basis van objectieve kwalificaties. Bij objectieve criteria gaat het om vereisten die voor iedereen gelden om bepaalde werkzaamheden bij de onderneming te mogen verrichten. Toegestane objectieve kwalificaties voor weigering van een vervanger zijn (uitsluitend) beroeps-specifieke vergunningen en certificaten, registratie in kwaliteits- of beroepsregister of een verklaring omtrent gedrag, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdracht. Deze criteria moeten door opdrachtnemer en opdrachtgever vooraf geformuleerd en als limitatieve lijst in artikel 3 van de opdrachtovereenkomst worden vastgelegd. Zijn de criteria te ruim geformuleerd, of niet objectief en noodzakelijk, dan is er geen sprake van vrije vervanging.

Mocht vervanging nodig zijn, dan is het volgende van belang:

1. alleen de opdrachtnemer (en dus niet de opdrachtgever) mag de vervanging regelen. De opdrachtnemer mag zich dus niet laten vervangen door een derde, die onderdeel uitmaakt van een door de opdrachtgever geselecteerde pool van personen of die staat op een lijst die is opgesteld door de opdrachtgever;
2. de opdrachtgever mag niet aangeven dat vervanging slechts is toegestaan na zijn toestemming. De opdrachtgever mag wel aangeven dat de opdrachtnemer hem moet informeren bij vervanging, mits de opdrachtgever niets te zeggen heeft over de keuze van de vervanger. De opdrachtnemer beslist zelf of hij zich laat vervangen en door wie;

3. de werkzaamheden mogen niet zodanig door de opdrachtgever zijn georganiseerd dat feitelijk vervanging niet meer mogelijk is. Bijvoorbeeld als het werk direct gedaan moet worden en de opdrachtnemer dus geen tijd meer heeft om een vervanger te regelen.

BNO heeft een andere modelovereenkomst ontwikkeld, welke eveneens is goedgekeurd door de belastingdienst, voor de situatie dat een gezagsverhouding ontbreekt (kenmerk 1). (BNO Modelovereenkomst ontwerp opdrachten (geen gezag)).

3 Hoe werkt het?

De BNO Modelovereenkomst regelt uitsluitend dat buiten dienstverband wordt gewerkt en is zodanig opgesteld, dat deze slechts eenmalig tussen opdrachtnemer en opdrachtgever behoeft te worden overeengekomen.

Alle overige afspraken, de specifieke inhoud van opdracht(en), de te verrichten werkzaamheden en de voorwaarden worden in de afzonderlijke opdrachtovereenkomst(en) vastgelegd en als bijlage(n) aan de modelovereenkomst gehecht. Deze opdrachtovereenkomsten mogen uiteraard geen afbreuk doen aan wat in de modelovereenkomst is overeengekomen. BNO voorbeeldcontracten die in combinatie met deze Modelovereenkomst gebruikt kunnen worden zijn alle overeenkomsten als genoemd onder punt 4.

Vanzelfsprekend dient men de overeenkomst na te leven. Elke zzp'er die zo samen met zijn opdrachtgever zijn werkzaamheden inricht en uitvoert, is hiermee te onderscheiden van een werknemer.

4 Opdrachtovereenkomst(en)

De BNO heeft verschillende voorbeeldcontracten* die in combinatie met de Algemene Voorwaarden BNO (2021) gebruikt kunnen worden voor het vastleggen van ontwerp opdrachten, zoals:

- Offerte/opdrachtbevestiging ontwerp opdracht
- Overeenkomst voor illustratoren/animatoren
- Overeenkomst ontwerp en opmaak periodieken
- Duurovereenkomst ontwerp opdrachten
- Opdracht- of freelance overeenkomst voor ontwerpbureau (opdrachtgever)
- Opdracht- of freelance overeenkomst voor ontwerper (opdrachtnemer)

De BNO voorbeeldcontracten en algemene voorwaarden zijn zodanig opgesteld, dat deze naar het oordeel van de BNO niet leiden tot strijdigheid met deze goedgekeurde modelovereenkomst. Feitelijke omstandigheden, zoals een andere invulling of uitvoering van de opdracht kunnen dat anders maken.

5 Meer informatie

- BNO White papers over modelovereenkomsten (www.bno.nl/white-papers)*
- www.belastingdienst.nl/ozo:
 - o algemene modelovereenkomsten en Q&A
 - o handreiking beoordelingskader overeenkomsten (Handreiking DBA)
 - o handige schema's/checklisten.

6 Geen aansprakelijkheid voor schade

De BNO Modelovereenkomsten voor ontwerp opdrachten en toelichtingen zijn met de grootste zorgvuldigheid opgesteld. De BNO is echter niet aansprakelijk voor nadelige gevolgen of schade, van welke aard ook, voortkomend uit gebreken in de inhoud of uit gebruik van de modelovereenkomsten en toelichtingen.

() Alleen voor bij de Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO) aangesloten ontwerpers en ontwerpbureaus. BNO-leden kunnen voor vragen over gebruik en toepassing van de BNO Modelovereenkomsten ontwerp opdrachten en de voorbeeldcontracten contact opnemen met de adviseurs van BNO Advies.*